Standart 7: Kontrol Stratejileri ve Yöntemleri

İdareler, hedeflerine ulaşmayı amaçlayan ve riskleri karşılamaya uygun kontrol strateji ve yöntemlerini belirlemeli ve uygulamalıdır.

Bu standart için gerekli genel şartlar:

7.1. Her bir faaliyet ve riskleri için uygun kontrol strateji ve yöntemleri (düzenli gözden geçirme, örnekleme yoluyla kontrol, karşılaştırma, onaylama, raporlama, koordinasyon, doğrulama, analiz etme, yetkilendirme, gözetim, inceleme, izleme v.b.) belirlenmeli ve uygulanmalıdır.
7.2. Kontroller, gerekli hallerde, işlem öncesi kontrol, süreç kontrolü ve işlem sonrası kontrolleri de kapsamalıdır.
7.3. Kontrol faaliyetleri, varlıkların dönemsel kontrolünü ve güvenliğinin sağlanmasını kapsamalıdır.
7.4. Belirlenen kontrol yönteminin maliyeti beklenen faydayı aşmamalıdır.

Kontrol Faaliyetleri, risklerin ortadan kaldırılması, etkisinin azaltılması yönünde yapılan çalışmalardır.

Merkez Müdürlüğümüzce belirtilen faaliyetlerin uygulanması noktasında işlem öncesi kontrol, süreç kontrolü ve işlem sonrası kontroller uygulanmaktadır.

Kontrol Stratejileri ve Yöntemleri	Önleyici Kontroller
Görevler Ayrılığı	Karar verme, kontrol, uygulama ve onaylama yetkisinin aynı kişide olmaması. Hata, usulsüzlük ve yolsuzluk riskini en aza indirir.
Karar Alma ve Onaylama	Yetkili karar ve onay makamlarının yazılı olarak personele duyurulmasının sağlanması.
Bilgi Sistemleri Kullanımı	Yetkilendirilmiş kişilerin şifrelerinin muhafaza edilmesi, bilgi sistemlerine yeterli ve nitelikli personele görev verilmesi, sistemin güvenliğinin sağlanması, bilgilerin yedeklenmesi, arşivlenmesi vb.
Ön Mali Kontrol	İlgili evrak üzerinde işlem yetkisi olan kişiler tarafından mevzuata uygunluğunu ve bütçe kullanımının kontrol edilmesi.
Ödeneklerin Takibi	Bütçenin yönetimi, gelir ve gider durumu, para aktarmalar, ödenek talepleri gibi işlemlerin mevzuata uygunluğu doğrultusunda işlem yapılması.
Mevcut Varlıkları Muhafaza Etmek	Taşınırların, idari ve mali işlemlerle ilgili bilgi ve belgelerin depo ve arşiv alanlarında muhafaza edilmesi, makine teçhizatla ilgili gerekli sözleşmeleri yaparak kontrollerini sağlanması.
Bilgilerin Kontrol Edilmesi	Bilgilerin karşılıklı kontrol edilerek doğrulanması.
Yerinde Kontrol ve Gözlem	Yöneticilerin, çalışanların görevlerini yerine getirip getirmediğini yerinde kontrol ederek gözlemesinin sağlanması.
Çalışan Öneri ve Talepleri	Çalışanların görevleri ile ilgili yazılı önerileri, işlerle ilgili taleplerinin incelenerek değerlendirilmesi ve uygulanması. Öneriler yöneticiler tarafından mutlaka incelenmelidir. Talep ve öneriler yazılı olarak alınır ve arşivlenir.

Risklerin olma olasılığını azaltıp makul seviyede tutulmasına yönelik tedbirleri içerir.

Kontrol Stratejileri ve Yöntemleri	Yönlendirici Kontroller

- Birim örgüt şemasının personel tarafından bilinmesi
- Yetki devirlerinin yazılı olarak çalışanlara duyurulması
- Çalışanların görev tanımlarının bildirilmesi
- Kanuni ve hukuki düzenlemelerin takibi ve personele duyurulması
- Riskleri azaltacak önemli prosedürlerin belirlenmesi ve personele duyurulması
- Riskleri azaltabilecek her türlü afiş, el broşürü, uyarıcı ve bilgilendirici dokümanın hazırlanarak uygun yerlere asılması

Riskleri bilgilendirme, koruma, eğitim verme gibi önlemlerle kontrol altına alma yöntemleridir.

Kontrol Stratejileri ve Yöntemleri	Tespit Edici Kontroller

- İç ve dış denetim raporları
- Anket uygulamaları
- Dönemsel ya da gerekli görülmesi durumunda yapılan sayımlar
- Yapılan bir ödeme ya da satın alma ile ilgili uygunluk kontrolleri
- Gelir gider durumunun karşılaştırılması
- Yöneticilerin yerinde yaptıkları izleme ve denetimler

Risk gerçekleştikten sonra oluşan zararın ne olduğunun tespiti amacıyla yapılan kontrollerdir.

Kontrol Stratejileri ve Yöntemleri	Düzeltici Kontroller

- Tespit edilen kayıp ve zararı geri almak
- Prosedürler, süreçler ve diğer yazılı dokümanlarda belirlenen eksiklikleri gidermek
- İş tanımlarını ve örgüt yapısını yenilemek
- Sözleşme, teknik şartname, idari şartname gibi dokümanlarda görülen hataları düzeltmek

Risk gerçekleştikten sonra, zararı düzeltmeye yönelik kontrollerdir.

Hazırlayan
Özlem HACIÖMEROĞLU

Onaylayan
Doç. Dr. Muhammet BERİGEL
Merkez Müdürü